

GRUNDLAGSUTSKOTTET

Utlåtande 35/1996 rd

Regeringens proposition 172/1996 rd

Till Social- och hälsovårdsutskottet

Riksdagen remitterade den 22 oktober 1996 regeringens proposition 172/1996 rd med förslag till lagar om ändring av sjukförsäkringslagen, om undantagstillämpning av 31 § lagen om rehabiliteringspenning och om beaktande av arbetstagares arbetspensionsavgift och arbetslöshetsförsäkringsavgift i fråga om vissa dagpenningar till social- och hälsovårdsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att grundlagsutskottet skall lämna utlåtande till social- och hälsovårdsutskottet.

Utskottet har hört yngre regeringssekreteraren Pekka Humalto vid social- och hälsovårdsministeriet och professorn Kaarlo Tuori.

Grundlagsutskottet har behandlat ärendet ur statsförfattningsrättslig synvinkel och anför vördsamt följande.

Propositionen

Bestämmelserna om dagpenning i sjukförsäkringslagen föreslås bli ändrade för att de särskilda behov som uppstår i en familj vid adoption eller med för tidigt födda barn bättre skall kunna tillgodoses. Rätten till faderskapspenning skall gälla under den period moderskapspenning ges ut. Dessutom föreslås att en sänkning av inkomstnivån med 4,5 procent på grund av arbetstagares arbetspensionsavgift och arbetslöshetsförsäkringsavgift 1997 beaktas i de dagpenningförmåner som grundar sig på lön. Samtidigt föreslår regeringen att minimibeloppet för rehabiliteringspenning inte skall indexjusteras. Också minimibeloppet för sjukdagpenningen, föräldrapenningen och specialvårdspenningen kommer att vara oförändrade.

Propositionen hänger samman med budgetpropositionen för 1997. Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 1997.

Enligt avsnittet om lagstiftningsordningen kan den utelämnade indexjusteringen inte anses

vara något väsentligt ingrepp i det grundläggande utkomstskyddet. Lagförslagen försämrar inte det skydd som 15 a § 2 mom. regeringsformen ger. Regeringen anser därför att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Utskottets ställningstaganden

De föreslagna ändringarna av bestämmelserna om dagpenning i sjukförsäkringslagen till förmån för föräldrar som adopterar barn eller får för tidigt födda barn är en vidareutveckling av det lagstadgade grundläggande utkomstskyddet i 15 a § 2 mom. regeringsformen och främjar därför denna grundläggande rättighet.

Det andra lagförslaget, som innebär att minimibeloppet för rehabiliteringspenning inte indexjusteras, måste bedömas med hänsyn till 15 a § 2 mom. regeringsformen (GrUU 15/1995 rd). En utebliven indexjustering har i och för sig en relativt liten effekt på beloppet. Utskottet anser att lagstiftningsåtgärden inte ändrar nivån på det grundläggande utkomstskyddet så mycket att den strider mot 15 a § 2 mom. regeringsformen.

I ovan nämnda utlåtande gällde utskottets viktigaste konstitutionella bedömning i hur hög grad beloppet för en förmån, sjukdagpenningen, som omfattas av 15 a § 2 mom. regeringsformen, och i sista hand rätten till denna förmån kan knytas till förmånstagarens arbetsinkomster. I detta sammanhang ansåg utskottet att ett förslag som är jämförbart med det tredje lagförslaget i den föreliggande propositionen inte var något problem ur konstitutionell synvinkel. Det tredje lagförslaget gäller frågan om särskilda avgifter för löntagare skall beaktas i de arbetsinkomstrelaterade dagpenningarna. Utskottet upprepar här sin tidigare ståndpunkt att ett lagförslag av denna typ kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

På grundval av det ovanstående anför grundlagsutskottet vördsamt

Helsingfors den 29 oktober 1996

att lagförslagen kan behandlas i den ordning som 66 § riksdagsordningen föreskriver.

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Ville Itälä /saml, vice ordföranden Johannes Koskinen /sd, medlemmarna Gunnar Jansson /sv, Ulla Juurola /sd, Anneli Jäätteenmäki /cent, Marjut Kaarilahti /saml, Heikki Koskinen

/saml, Risto Kuisma /sd, Osmo Kurola /saml, Johannes Leppänen /cent, Paavo Nikula /gröna, Riitta Prusti /sd, Jorma Rantanen /sd och Maija-Liisa Veteläinen /cent samt suppleanten Vuokko Rehn /cent.
